

Voorstel van de hertog van Brabant aan Arnold graaf van Loon tot overeenstemming over de rechtspraak in een aantal grensgebieden

21 maart 1285

TEKST IN: Bormans, S. Schoolmeesters, E., 1895, Cartulaire de L'eglise Saint-Lambert de Liège, II, Bruxelles p395.

DE L EGLISE SAINT-LAMBERT DE LIEGE

DCCLXIV Jean, duc de Lotharingie et de Brabant, consent à s' en rapporter au jugement de prud'hommes pour terminer les contestations qu'il avait avec Arnoul, comte de Looz, au sujet des limites de leurs terres¹.

A Maestricht, le 21 mars 1285 (n. st.).

Johans par le grasce de Deu dus de Lothrik et de Brabant, a tos chiaus ki ces presens lettres verunt et orunt salus et conoistre veriteit. Cum ensi soit ke descors et debas aent austeit entre nos et nos gens d'une part, et nostre chier, foiale et cosin Er nol conte de Los et ses gens d'atre part, sor les desevrances et les marches de nos terres d'aucunes justices et d'aucunes entreprises ke nos devons avoir eut et entrepris sor le dit conte de Los jukes a jor d'uy, asavoir est a Johancourt² ki siet entre Montegni et Landene, une court del hospital a Dormalle, a Hallen deleis Doremale, a Waitrehalen entre Zighen et Auerboide, a Tessenterloe et a Eykelberghe, et tous autres lieux u ke ilh soent et queil ke ilh soent : nos volons et nos consentons a ce ke quatre proudome soient pris, a savoir est me sires Watiers Volkars et sires Er nous de Wineghem de par nos, et mes sires Gerars de Berlos et mes sires Wilhames de Langhdris de par le conte desordit; li queil proudome deseurdit sachent et enquirent por l'une partie et por l'autre aus anchiens dou pays et de lieux, a bone veriteit et par seriment, si avant ke li cuens deseur nomeis doit avoir et tenir et ke sei ancesseur ont maniet u tenu, et en tos les lieux deseur nomeis et en tos les autres desous nos et nostre terre u li cuens devant dis u ses gens se sentent presseit ne greveit de par nos ne de par nos gens, ne ke nos li faisons tourt ne nul crop³; et si avant ke li quatre proudome deseurdit troverunt a bone loial veriteit ke li cuens doit avoir et tenir et ke ilh raporterunt et diront par lour enquete et par lour raport, nos le prometons a tenir ferme et eustable d'or en avant a tous jours a dit conte et a ses hoirs entierement. Et por cho ke ilh en soit plus seurs, nos l'en avons donees nos letres overtes sailees de nostre propre saial en tesmoignaige de veriteit, les queiles furent et donnes en l'an de grasce M. CC. quatre vins et quatre, le merkedi devant de Pake, a Treyt.

Charte nr 384, original.

VERTALING⁴:

Johan door de gratie Gods, hertog van Lotharingen en Brabant, aan allen die deze brieven zullen zien en horen, gegroet, en (dat ze) de waarheid leren kennen. Hoewel het zo is dat er onenigheden en ruzies geweest zijn tussen ons en onze mensen aan de ene kant en onze dierbare, trouwe neef

¹ Voyez WAUTERS, *Tables des diplomes*, t. VI, p. 154.

² Janshoven, entre Montenaeken et Landen, communes de la province de Liège; c' était une ferme de l'ordre des Templiers, sur le territoire de la commune de Walz-Bets. Dormael, Halle-Boyenhoven et Sichem lez-Diest, sont des communes du Brabant, dont fait aussi partie Averbode, dépendance de la commune de Testelt. Tessenderloo est une commune du Limbourg. Eykelenberg, montagne située à Tessenderloo. *Waitrehalen*, inconnu.

³ Lisez *trop*?

⁴ Vertaling door Wim Weekens. Waarvoor onze dank.

Arnold, graaf van Loon, en zijn mensen aan de andere kant, over de grenzen en grensgebieden⁵ van ons land, van sommige⁶ rechtsplegingen en bepaalde tenuitvoerleggingen die wij gehad en gedaan moeten hebben aangaande de genoemde graaf van Loon tot op de dag van vandaag, te weten te Johancourt dat tussen Montegne en Landen ligt, een hof van het gasthuis te Dormalle, te Halle bij Doremale, te Waitrehalen tussen Zichem en Averbode, te Tessenterloe en te Eykelberghe en alle andere plaatsen waar die ook liggen of wat voor plaatsen het ook zijn: wij wensen en wij stemmen erin toe dat vier wijze mannen worden aangewezen, te weten mijn heer Walther Volkart en heer Arnold van Wijnegem door ons (aangewezen) en mijn heer Gerard van Berlo(on) en mijn heer Willem van Langhdris door de bovengenoemde graaf; welke hierboven genoemde wijze mannen voor elk van de partijen inlichtingen inwinnen bij de ouderen van het land en van de plaatsen, waarheidsgetrouw en door middel van eed, zoals eerder⁷ dat de hierboven genoemde graaf⁸ hoort te hebben en te houden en die zijn voorouders hebben gehad of gehouden, en in alle hierboven genoemde plaatsen en in alle andere (plaatsen) onder ons en ons land, of de graaf hiervoor genoemd of zijn mensen zich onderdrukt of benadeeld voelen door ons of door onze mensen, of dat wij iemand (te veel?) onrecht aandoen; en zoals eerder⁹ dat (wat) de vier hierboven genoemde wijze mannen naar volle en eerlijke waarheid zullen te weten komen, dat de graaf hoort te hebben en te houden, en dat zij kond zullen doen en zullen zeggen door hun onderzoek en met hun verslag, wij beloven het standvastig¹⁰ te houden van nu af aan voor altijd, geheel en al, voor de genoemde graaf en zijn erfgenamen. En opdat hij er zeker(der) van kan zijn, hebben wij hem (= aan de graaf, wschl.) gegeven onze open brieven, verzegeld met onze eigen zegel als getuigenis van waarheid, welke (brieven) werden gegeven in het jaar des Heren 1284, de woensdag voor Pasen te Trecht/ Tricht.

⁵ *desevrances* en *marches* zijn min of meer elkaars synoniemen.

⁶ *d'aucun(es)* = onbepaald lidwoord dat een kleine hoeveelheid aanduidt, te vertalen met enkele, sommige of bepaalde.

⁷ *avant* = eerder, voor deze tijd.

⁸ *Li cuens* = «cas sujet» van *le conte/ le comte* = «cas régime» (= de graaf).

⁹ *avant* = eerder, voor deze tijd.

¹⁰ *Ferme* en *eustable* zijn synoniemen.